

LĒMUMS Ādažu novadā

2016. gada 23.februārī

Nr.20

Par atteikumu uzņemt bērnu Ādažu pirmsskolas izglītības iestādē ārpus kārtas

Ādažu novada dome (turpmāk – Dome) izskatīja J.B. (turpmāk - iesniedzēja), dzīvojošas (*adrese*), 2016.gada 25.janvāra iesniegumu Nr. ADM/1-18/16/404, kurā viņa lūdz izskatīt iespēju uzņemt dēlu R.E.D. (*dzimšanas datums*) Ādažu pirmsskolas izglītības iestādē (turpmāk - PII) ārpus rindas, sākot ar 2016.gada 1.septembri.

Savu lūgumu iesniedzēja pamato ar to, ka 2015.gada oktobrī iegādājās nekustamo īpašumu Ādažos un pārcēlās uz dzīvi no Mārupes. Ģimenē aug 3 bērni: N.V.D., 6 gadi, apmeklē Ādažu PII, R.E.D., 2,5 gadi un A.T.D., 8 mēneši. Ģimene Ādažos deklarējās gada beigās, arī rindā uz PII iestājās novembrī. Tā kā vecākais dēls ir sasniedzis obligātās pamatizglītības ieguvei noteikto vecumu - 5 gadus, viņam bez rindas tika piešķirta vieta Ādažu PII. Vidējam dēlam vieta netika nodrošināta un viņš apmeklē privāto PII „Aivija”, Rīgā, jo Ādažos arī privātajās PII vietas nav un tas apgrūtina bērnu nogādāšanu uz PII Rīgā, jo ceļā jāpavada 3 stundas. Ņemot vērā, ka iesniedzējai ir daudz bērnu ģimene un rudenī Ādažu PII plānots atvērt jaunas grupiņas, lūdz R.E.D. uzņemt ĀPII ārpus rindas.

Izvērtējot Domes rīcībā esošo informāciju, konstatēts, ka:

1. Iesniedzējas deklarētā dzīvesvieta no 12.10.2015. ir (*adrese*). Ar iesniedzēju kopā dzīvo un ir deklarēti vīrs: D.S.A.N., bērni: N.V.D. (*dzimšanas datums*), R.E.D. un A.T.D. (*dzimšanas datums*).
2. N.V.D. apmeklē Ādažu PII, bet R.E.D. 13.11.2015. reģistrēts rindā uz Ādažu PII, ar kārtas Nr. 639.
3. Ar Domes 16.11.2015. lēmumu Nr.1-28/15/185 iesniedzējai ir piešķirts līdzfinansējums par dēla R.E.D. apmeklējumu privātā PII „Aivija”.
4. Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 4.punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību (iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšanu pamatizglītības un vispārējās izglītības iegūšanā, pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšanu ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, organizatorisku un finansiālu palīdzību ārpus skolas mācību un audzināšanas iestādēm un izglītības atbalsta iestādēm u.c.), bet Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otrā daļa nosaka bērna tiesību vienlīdzības principu, t.i., bērna tiesības un brīvības valsts nodrošina visiem bērniem bez jebkādas diskriminācijas — neatkarīgi no bērna, viņa vecāku, aizbildņu, ģimenes locekļu rases, tautības, dzimuma, valodas, partijas piederības, politiskās un reliģiskās pārliecības, nacionālās, etniskās vai sociālās izcelsmes, dzīvesvietas valstī, mantiskā un veselības stāvokļa, dzimšanas vai citiem apstākļiem.

5. Vispārējās izglītības likuma 8.pants nosaka, ka vispārējās izglītības iestādes darbības tiesiskais pamats ir šis likums, Izglītības likums, citi normatīvie akti, kā arī tās nolikums, bet likuma 26.panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldību vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojamos uzņem izglītības iestādes dibinātāja noteiktajā kārtībā, ievērojot Izglītības likuma un citu likumu noteikumus.
6. Militārā dienesta likuma 53.pants nosaka, ka profesionālā dienesta karavīru un dienesta pienākumu pildīšanas laikā bojā gājušo profesionālā dienesta karavīru bērnus ir tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādēs.
7. Ādažu novada domes 2014. gada 27. maija saistošie noteikumi Nr.11 „Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs” (turpmāk - Noteikumi) 29.punkts nosaka, ka tiesības tikt uzņemtām iestādē ārpus kārtas ir:
 - 1) bērnam normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos;
 - 2) pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes darbinieka bērnam, darbiniekam atgriežoties no bērna kopšanas atvaļinājuma;
 - 3) bērnam ar Domes Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas atzinumu un Domes lēmumu, ja par bērna uzņemšanu ārpus rindas saņemts Ādažu novada Sociālā dienesta vai Ādažu novada bāriņtiesas atzinums.
8. Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas (turpmāk - Komiteja) sēdē 02.02.2016. iesniedzēja paskaidroja, ka bērnu nogādāšana uz vairākām izglītības iestādēm ir apgrūtinoša, bet vienlaicīgi arī saprot, ka šāda situācija ir arī citās ģimenēs. Komitejā tika nolemts virzīt uz Domes sēdi lēmuma projektu ar atteikumu uzņemt Robertu Edvards Drū ārpus rindas Ādažu PII, ņemot vērā, ka šāda situācija ir daudzās ģimenēs un to nevar uzskatīt par ārkārtēju. Tāpat, par ārkārtēju situāciju nevar uzskatīt to, ka ģimenē ir trīs bērni.
9. Vienlīdzības princips prasa, lai iestāde tai piešķirto rīcības brīvību izmantotu līdzīgi pret personām, kas atrodas salīdzināmos apstākļos. Ja reiz iestāde rīcības brīvības ietvaros izvēlas izmantot iespēju ārpus kārtas uzņemt bērnus, kuru māsa vai brālis iestādi jau apmeklē, tad tas ir jāievēro attiecībā **pret visiem** šādiem bērniem, un rīcības brīvība šajā jautājumā ir samazināta līdz nullei, kamēr vien iestāde vispārēji nemaina savu praksi (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 10.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-759/2009 11.1.punktu).

Senāta ieskatā bērna aprūpes un izglītošanas iespējas ir viens no būtiskajiem ģimenes un privātās dzīves jautājumiem. Ne tikai paša bērna, bet visas ģimenes dzīve ir nesaraujami ar to saistīta un lielā mērā šim jautājumam pakārtota. Tostarp, no tā ir tieši atkarīga vecāku iespēja strādāt un gūt iztiku, nepieciešamība nozīmīgu ģimenes ienākumu daļu veltīt alternatīvām iespējām nodrošināt bērna drošību, audzināšanu un izglītošanu. Šie jautājumi tiek savlaicīgi plānoti. Tas nozīmē, ka vecāku paļāvībai, ka bērns pēc noteikta laika varēs sākt apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi, ir piešķirams liels svars.

Tai pašā laikā jāņem vērā, ka gadījumā, ja vairākas personas savā starpā konkurē uz pakalpojuma saņemšanu, nepamatota priekšrocības piešķiršana vienām personām automātiski nepelnīti samazina pārējo personu iespējas, kurām bērna uzņemšana iestādē ir vienlīdz svarīga. Tieši šā iemesla dēļ Senāts tomēr lielāku svaru piešķir tiesiskuma principam un vienlīdzīgām iespējām (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 10.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-759/2009 11.3. un 11.4.punktu).

Ņemot vērā iepriekšminēto, un to, ka:

- 1) Dome nevar pieļaut situāciju, ka vienas ģimenes viena bērna uzņemšana pirmskolas izglītības iestādē ārpus kārtas nodrošina īpašas sociālās garantijas vienai vecāku grupai, bet ir diskriminējoša attiecībā pret citiem vecākiem, kuru bērni ir spiesti apmeklēt privāto PII vai auklīti;
- 2) ja Dome piekristu uzņemt ārpus rindas bērnu, kuram brālis jau apmeklē PII, Dome pārkāptu vienlīdzības principu attiecībā pret citiem bērniem un viņu vecākiem, kuri ir nonākuši tādā pašā situācijā, jo atņemtu vietu kādam citam bērnam, kuram vieta jau ir piešķirta vai pienākas saskaņā ar bērnu reģistru rindā uz vietu PII,

pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otro daļu, Vispārējā izglītības likuma 26.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 6.pantu, Domes 2014.gada 27.maija saistošo noteikumu Nr.11 „Par pirmskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmskolas izglītības iestādēs” 29.punktu un Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas 03.02.2016. atzinumu, Ādažu novada dome

NOLEMJ:

1. Atteikt R.E.D. uzņemt Ādažu pirmskolas izglītības iestādē ārpus rindas.
2. Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvā rajona tiesā (Rīga, Baldones iela 1A) viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Domes priekšsēdētājs

M.Sprindžuks